

ДОКЛАД
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА
ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА
И ПРИРОДНА СРЕДА В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ТП ДГС Момчилград
ПРЕЗ 2025 ГОДИНА
/в изпълнение на принцип 8/

Система за мониторинг на територията управлявана от ТП ДГС Момчилград е изготвена на основание Заповед № 3-15-131/11.07.2025 г. на Директора на ТП ДГС Момчилград и във връзка със спазването на Принцип 8, от Националния стандарт за отговорно управление горите в България за извършване на мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление на горските територии в обхвата на ТП ДГС Момчилград.

1. Финансов план на стопанството.

По финансов план за 2025 год. са заложили 33185 м³ дървесина, с приходи от продажба на дървесина за 1430851 лв. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01-31.12.2025 год. е 9111 м³, на обща стойност 499160 лв.

Изпълнението на финансовия план е 27 % в натура и 35% в стойностно изражение спрямо разчета за годината.

Предвидено годишно ползване по ГСП 32866 м³ лежаща маса.

Добитата и реализирана дървесина за 2025 год. от 9111 м³ представлява 27% спрямо предвиденото годишно ползване по горскостопанския план ТП ДГС Момчилград.

2. Социални споразумения.

В ТП ДГС Момчилград има сключен Колективен трудов договор със Синдикалната организация в стопанството към КНСБ със срок до 31.12.2026 г. Колективният трудов договор е съобразен изцяло с действащият Браншовия трудов договор

Към 31.12.2025 г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на служители в стопанството. Стопанството е приело да работи по Браншовия трудов договор.

3. Обучение и квалификация на персонала.

3.1 Обучение за провеждане на сечи в гори за трансформация в издънкови дъбови гори и иглолистни култури

Лектор: д-р инж. Станислав Лазаров, лесовъд и експерт по сертификация на управлението на горите.

Обучението е проведено на 30.01.2025 г.

3.2 Обучение по горска сертификация :

обща аспекти и действащи процедури;

базови конвенции на Международната организация на труда (МОТ);

идентифициране на редки и застрашени видове и мерки за опазване;

горите с висока консервационна стойност (ГВКС) ;

мерки за опазване на водните ресурси, почвите и биологичното разнообразие при планиране и провеждане на горскостопански дейности
екосистемни услуги – поддържане и/или подобряване
изготвяне на оценки за потенциалното и реалното въздействие върху околната среда и оценка на социалното въздействие; разработване и прилагане на мерки за ограничаване на негативните въздействия;
Обучението е проведено на 02.04.2025 г.

3.2.Обучение на служителите назначени по опазване на горските територии:

- съставяне на констативни протоколи и на актове при установени административни нарушения;
-пропуски, които се допускат при съставяне на констативни протоколи;
-пропуски, които се допускат при съставяне на актове при установени административни нарушения;
Обучението е проведено на 06.03.2025 г.

3.3 Съвещание по маркиране :

1. Подходи при маркирането, съобразно предвижданията на горскостопанските планове и изискванията на нормативната база.
2. Запазване на биологичното разнообразие, и определяне на терен на биотопните дървета.
3. Уточняването вида собственост и границите на имота
4. Проверка на предвидените за маркиране насаждения дали попадат в определени гори във фаза на старост.
5. Прецизно определяне на действителната пълнота на насажденията и културите, средната височина на маркираните дървета за определяне на височинния разред.
6. Определянето на технологичната схема за усвояване на дървесината и на извозните пътища, включително и границите им на терен.
7. Определяне на местата на временните складове, с цел не допускане да бъдат разположени в земеделски територии и горски територии, които не са държавни гори.
8. Коректното изготвяне и попълване на документите за извършеното маркиране, попълването на разрешителните за сеч, протоколите за освидетелстване на сечището, както и коректното водене на досиета на насажденията, в които се провежда сеч, при стриктно спазване на разпоредбите на чл.64 от Наредбата за сечите в горите.
9. Проблеми при издаване на разрешителни за сеч.
10. Окачествяване на дървесината, с цел подобряване контрола по експедиране на добитите дървени материали.
11. Попълване и издаване на електронни превозни билети.
- 12.Обучение за запазване на стояща и лежаща мъртва дървесина при провеждане на отгледни и възобновителни сечи.

Продължителност на обучението: 6 часа.

Обучението е проведено на 29.05.2025 г.

3.4 Обучение на служителите назначени по опазване на горските територии:

- съставяне на констативни протоколи и на актове при установени административни нарушения;
-пропуски, които се допускат при съставяне на констативни протоколи;

- пропуски, които се допускат при съставяне на актове при установени административни нарушения;
- Обучението е проведено на 02.09.2025 г.

3.5 Прилагане на различни добри практики на горска сертификация

Обучение по оказване на първа помощ в горите

- Обучението е проведено на 02.09.2025 г.

4. Здравословни и безопасни условия на труд включително на работниците на подизпълнителите.

На всички работещи ТП ДГС Момчилград е предоставено полагащото се облекло и лични предпазни средства.

Стопанството е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност на всички работници и служители.

С цел правилното извършване на горскостопанските дейности и ограничаване на риска от трудови злополуки, аварии и екологични нарушения, преди началото на работа в нов обект или при постъпване на нови работници, задължително се прави първоначален инструктаж. Провеждането на инструктажа се отразява в Книгата за инструктаж и инструктираните се подписват, че са запознати. При всяко въвеждане на работниците в нов подотдел се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“ и „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“, към се прилагат към досието на подотдела.

Към 31.12.2025 година няма регистрирани трудови злополуки при ТП ДГС Момчилград.

В стопанството **има петима** работници, с намалена работоспособност.

ТП ДГС Момчилград им е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност.

Ежегодно в ТП ДГС Момчилград се извършват медицински прегледи и изследвания на персонала. Прегледите през 2025 г. за извършени, съгласно договор № 53/18.10.2022 г. Договора за срок от 36 месеца до 11.07.2025 г.

Изготвена е оценка на риска на всички работни места в стопанството.

5. Ангажиране на заинтересованите страни

Всяка година се провеждат срещи и съвещания със заинтересованите страни по различни поводи, свързани със дейностите на стопанството, в които се предоставя информация, обсъжда се и при съгласие от двете страни се утвърждава.

Кореспонденцията със заинтересованите страни се води по електронен път. Предоставя им се информация в различни аспекти: предстоящите и планирани горскостопански мероприятия през 2025 година в териториалния обхват на ТП ДГС Момчилград, актуализации на доклади и други.

Част от проверките са извършени и с участието на служители на: МВР – 4 броя проверки, РСПЗН – 2 броя, РДГ – 2 броя, Жандармерия -1 брой и Гранична полиция – 1 брой. Ефекта от извършените съвместни проверки е положителен. Има съставен 1 брой АУАН по ЗЛОД. Няма задържани вещи

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите

На територията на ТП ДГС Момчилград има обособени два горскостопански участъка, съответно ГСУ - Момчилград и ГСУ – Джебел с гори и голи горски площи на обща площ

34466,4 ха. Върху опазваната територия на двата горскостопански участъка са обособени 18 бр. охранителни участъка, със средна площ 1 915 ха / 1758 ха държавна собственост /. Функциите по опазване на горските територии са възложени на 28 бр. служители, от които 18 бр. са горски стражари.

През изминалата 2025 год. на територията ТП ДГС „Момчилград“ са извършени общо 1264 бр. проверки на превозни средства, ловци и обекти за добив на дървесина.

Констатираните нарушения са 3 броя. Нарушенията за които има съставени АУАН по ЗГ са за следното: 1 бр. е за съхранение на дървесина без документи и 1 бр. е за съхранение на немаркирана дървесина. По Закона за лова и опазване на дивеча има съставен 1 брой АУАН.

Количеството на задържаната дървесина и недървесните горски продукти по нарушенията е, както следва :

За 2025 г.

обла строителна дървесина – 0 м

дърва за горене – 0,40 пр.м³

За периода 01.01.2025 год. до 31.12.2025 год. няма задържани средства за извършените нарушения.

7. Изпълнение на горскостопанския план.

ТП ДГС Момчилград има утвърден горскостопански план със Заповед № 288/29.03.2017 г. на Изпълнителния директор на ИАГ с период 2017-2027 г.

През 2025 година са извършени следните плановите дейности:

№	ИЗВЪРШЕНА РАБОТА ПО МЕРОПРИЯТИЯ И ВИД	Мярка	Количество
1	Съхраняване на фиданки	бр.	330
2	Садене на тополови фиданки в дупки 50/50/50 см	бр.	330
3	Първо отглеждане на тополова култура чрез ръчно окопаване с радиус 50 см около фиданките	бр.	2234
4	Поливане на тополова култура - четири пъти	бр.	840
5	Садене на тополови фиданки	бр.	960
6	Пръскане около фиданки с гръбна пръскачка вкл. приготвяне на разтвора	бр.	2200
7	Пръскане на фиданки с гръбна пръскачка вкл. приготвяне на разтвора - 2 пъти	бр.	4468
8	Филизене на тополи	бр.	2234
9	Подхранване с минерални торове- 2 пъти.	бр.	4468
10	Кастрене на клони до 4 м, диаметър на окастрени клони до 3 см	бр.	1904
11	Варосване на фиданки включително приготвяне на разтвора	бр.	2234

ИЗВЕЖДАНЕ НА ПРОЧИСТКИ БЕЗ МАТЕРИАЛЕН

№ по ред	Вид дейност	Отдел, подотдел	Мярка	Количество
----------	-------------	-----------------	-------	------------

1	Прочистки без материален добив	231/д	дка	30.00
2	Прочистки без материален добив	331/г	дка	14.00
ОБЩО				44.00

РАБОТА В АКАЦИЕВА ВЕГЕТАТИВНА СЕМЕПРОИЗВОДСТВЕНА ГРАДИНА ПРЕЗ 2025 Г.

В отдел 272/1 на площ от 20 дка

- Резитба за просветляване на короните
- Почистване на издънките от акация
- Окопаване около фиданките на площадки

РАЗСАДНИКОВОТО ПРОИЗВОДСТВО

Фиданките са произведени в разсадник Момчилград са:

Семенищни широколистни фиданки - общо **146920** броя.

Контейнерни иглолистни фиданки за залесяване - **134 671** броя.

Площта на разсадника и семепроизводствената градина са извадени от обхвата на дейност на сертификата.

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

През 2025 година няма промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

9. Здравословно състояние на гората

Здравословното състояние на горите на територията на стопанството е задоволително.

През 2025 година след проведените наблюдения за нападения от вредители, болести и други повреди на територията на ТП ДГС Момчилград в стопанството са постъпили 22 броя лесопатологични обследвания (ЛПО) за нападения от вредители, болести и други повреди.

Общо засегнатите площи са 1024 дка, от които:

8 броя ЛПО за съхнене на леторасли и клони на бора на площ от 909 дка

6 броя ЛПО за повреди от пожари на площ от 42 дка

1 брой ЛПО за повреди от дивеч на площ от 3 дка

2 броя ЛПО за малка тополова стъклена на площ 24 дка

2 броя ЛПО за тополов листопад на площ от 24 дка

1 брой ЛПО за тополова петниста златка на площ от 10 дка

1 брой ЛПО за некроза по кората на тополите от Дотихиза на площ от 10 дка

1 брой ЛПО за кореногризачи на площ от 2 дка.

Проведена е наземна химична борба срещу малка тополова стъклена на площ от 24 дка, като ефекта от борбата е 91%.

Проведена е наземна химична борба срещу тополов листопад на площ от 24 дка, като ефекта от борбата е 89%.

Проведена е механична борба по тополовите фиданки на площ от 10 дка.

10. Ползване и горскостопански дейности.

През 2025 год. на територията на стопанството са не са издавани разрешителни за добив на недървесни горски продукти:

Площите на проведените сечи – по видове сечи – през 2025 г. описани в 5 ГФ.

11. Гори с висока консервационна стойност.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1, ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и /или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на планове им за управление. Извършва се мониторинг на биологичното раннообозрение и за всяка една от ГВКС.

Мониторинг на биологичното разнообразие: видовете от ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични растения, ВКС 1.3 редки, застрашени и ендемични животински видове, ВКС 3 – редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми на територията на ДГС Момчилград се прави текущо.

Докладът за Гори с висока консервационна стойност се актуализира при настъпили промени, в него се отразяват всички консервационни стойности. Докладът съдържа информация за определените Гори във фаза на старост и представителни образци на територията на стопанството. При проявен интерес се предоставя на заинтересованите страни за разглеждане и запознаване.

Мониторинг на ВКС 1.1 защитени територии

Съвместно с представители на РИОСВ Хасково ежегодно се прави мониторинг на защитените територии, попадащи в границите на ТП ДГС „Момчилград“. През 2025 г. са извършени планови проверки в поддържан резерват “Боровец, поддържан резерват “Чамлъка, защитена местност “Вековните борове”, защитена местност “Равен”, природна забележителност “Скални образувания в местността Калето”, природна забележителност “Вкаменелата гора” за което има изготвени протоколи. Мониторинг на защитените територии ежегодно се извършва и от длъжностни лица при ДГС Момчилград.

Мониторинг на ВКС 1.2 защитени, застрашени и ендемични видове

През 2025 г. най-често са наблюдавани и са мониторираны формуляри за

Черен щъркел (<i>Ciconia nigra</i>)	- 3 бр.
Голям ястреб (<i>Accipiter gentilis</i>)	- 1бр.
Малък ястреб (<i>Accipiter nisus</i>)	- 1 бр.
Шипоопашата сухоземна костенурка (<i>Testudo hermanni</i>)	- 39 бр.
Шипобедрена сухоземна костенурка (<i>Testudo graeca</i>)	- 13 бр.
Черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>)	- 7 бр.
Малък креслив орел (<i>Clanga pomarina</i>)	- 1 бр.
Среден пъстър кълвач (<i>Leipicus medius</i>)	- 3 бр.
Сив кълвач (<i>Picus canus</i>)	- 1 бр.
Еленов рогач (<i>Lucanus cervus</i>)	- 9 бр.
Голям буков сечко (<i>Morimus asper funereus</i>)	- 9 бр.

Мониторинг на ВКС 2. екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт. непокътнати горски ландшафти големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие

На територията на ТП ДГС Момчилград през изминалата 2025 г. има възникнали 9 бр. горски пожари. Общата засегната площ е 472 дка, като цялата площ е държавна собственост. Причините за възникването на пожарите са: 3 - небрежност при боравене с открит огън, 1 – естествена и 5 – неизвестни. Въпреки своевременната намеса на служителите на стопанството, служителите на РСПБЗН и множеството доброволци има нанесени щети. Всички възникнали пожари са овладявани своевременно и не е намаляла лесистостта. Не са констатирани големи повреди от биотичен и абиотичен фактор на горските масиви. Неблагоприятни промени на видовото, възрастово и структурно разнообразие в горите в резултат на горскостопански дейности не са установени.

ТП ДГС Момчилград оставя да се развият естествените процеси на възобновяване, където е имало снеголоми и снеговали. Този процес се подпомага като се изграждат огради където има много домашни животни. Не се залесява с интродуцирани неместни видове. За поддържане на биоразнообразието се оставят мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи. През 2025 г. са извършени наблюдения върху екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт, попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 2 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 3 редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми

Целогодишно е извършван мониторинг на всички типове горски екосистеми, който се среща в обхвата на стопанството. Текущо се извършва мониторинг на редките изчезващи и застрашени горски екосистеми, ГФС и представителните гори от естествени екосистеми Здравословното състояние е задоволително. През 2025 г. са извършени наблюдения върху редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми, попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 3 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 4 Екосистемни услуги от критично значение

ВКС 4 се отнася до важните екологични функции определени в следните компоненти:

Гори представляващи единствени източници на питейна вода

Гори от решаващо значение за водосбора

Гори с решаващо противоерозионно значение

Гори с пожарозащитни функции

Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

През 2025 г. са извършени наблюдения върху основните екосистемни услуги от критично значение, текущо се попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 4 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 5 Основни потребности на населението

Мониторинга на ВКС 5 е съсредоточен в места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и население, включващо поминък, здраве, храна и вода, идентифицирани с тяхно участие.

ТП ДГС Момчилград осигурява на местното население дърва за огрев, площи за паша, възможност за ползване на недървесни горски продукти - гъби, билки и дивеч. Осигуряват се необходимите количества за ползване на базата издадени разрешителни, и периодично се извършват консултации с местната власт и местното население относно социалната значимост на ресурсите в региона. Ръководството на стопанството провежда срещи и консултации с местната власт и с представители на засегнати групи свързани с горскостопанските и други дейности.

Мониторинг на ВКС 6 Културни ценности

Текущо се извършват наблюдения на териториите включени в съответното ГВКС, както и консултации с месните общности за значимостта на определените територии и нуждата за извършване на допълнителни дейности за опазване и поддържане в добро общо състояние.

Като заключение на извършения целогодишен мониторинг могат да бъдат направени няколко извода:

Прави се всичко възможно да бъдат спазвани на препоръките за стопанисване, мониторинг и управление на всички консервационни стойности намиращи се в териториалния обхват на стопанството.

Укрепване и запазване на здравословното състояние на горите е основна цел и през настоящата година.

През 2025 г. са извършени наблюдения на териториите, където за разположени културни ценности, е попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 6 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

12. Представителни образци от естествени горски екосистеми.

Представителните образци от естествени горски екосистеми са определени за стопанството, в Заповед № 37/07.02.2020 г. на директора на ТП ДГС Момчилград за определяне по типове горски екосистеми с насаждения включващи гори във фаза на старост представляващи минимум 5 % от всеки тип горска екосистема и Представителни образци, които са около 5 % от всеки тип горска екосистема. Горите във фаза на старост са 1576,5 ха. Мониторираните насаждения са посочени във ВКС 3, включващо и гори във фаза на старост. Здравословното им състояние е добро, дърветата са жизнени, няма обезлистване, повреди от абиотични и биотични въздействия, има налични единични сухи дървета които са биотопни. Естественото възобновяване е предимно от местни дървесни видове. Наличие на сукцесионни процеси, дегенеративни процеси и антропогенни въздействия, реални и потенциални заплахи, не се наблюдават.

13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2025 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС, посочени в Доклада за ГВКС на ТП ДГС Момчилград. Проектират се предимно постепенни сечи с голям възобновителен период/постепенно-котловинна. Провеждат се отгледни сечи, и в малки петна където има санитарни и принудителни. Санитарната и принудителна сеч се извеждат с цел подобряване фитосанитарното състояние на насажденията.

Планираните и проведени през 2025 г. мероприятия, не са оказали отрицателно въздействие върху природната среда.

Преди започване на горскостопанските дейности през 2025 г. се извършва оценка на въздействието маркиране и извеждане на сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДГС „Момчилград”, като се вземат мерки за ограничаването им.

След проведените горскостопански дейности не се установи негативно въздействие върху водните ресурси, не се забелязва повреда в почвата, която да допринесе за ерозионни процеси, състоянието на пътищата е добро при нужда се реабилитират.

14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.

Засилващият се интерес на хората към гората, природата и биоразнообразието ни карат да участваме в повече социални дейности. ТП ДГС Момчилград предоставя възможност за запознаване с лесовъдската професия - като през изминалите години са проведени няколко образователни мероприятия с детски градини и училища. Стопанството участва и в европейската програма „Студентски практики”, давайки възможност на студенти от Лесотехническия университет да провеждат стажове и да се запознаят с професията си по от близо. През 2025 г. нямаше студент от Лесотехническия университет.

На територията на стопанството има голям брой екопътеки и туристически маршрути, които осигуряват прекрасни условия за рекреация и туризъм. Отдыхът и почивката на чист въздух в гората стават предпочитани за уикендите и почивните дни. Затова е необходимо осигуряване на достъп до повече информация, за воденото стопанисване на горите, проблемите, с които се сблъсква лесовъдския персонал при отглеждането, опазването и ползването на горските ресурси. ТП ДГС Момчилград е поело дългосрочна ангажираност за отговорно управление на горите.

15. Промени в околната среда.

Ефективността и продуктивността на горското стопанство е относително добра. За да бъдат спазвани всички принципите и критерии на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо да бъде изградена единна система, основаваща се на балансирано и отговорно отношение във всички направления - екологични, икономически и социални, това налага една добра комуникация между голям брой заинтересовани страни. Продължава стремежът ни към намаляване на пропуските, които се правят при спазването на Националния стандарт. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо да се постигне един баланс между поетите ангажменти на ТП ДГС Момчилград и интересите на останалите заинтересовани страни.

ИНЖ. ВЕСЕЛИН РАЙЧЕВ.....п*.....

Директор на ТП ДГС Момчилград

*Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).

п* - на мястото на заличаването